

Liberale og Radikale sammen med os — som et nærmest antikristeligt Parti, fordi vi ikke vilde bevilge Penge til Kirker.

Nej, hvad vi Socialdemokrater ville, er at bane Vejen for en frikirkelig Tilstand ved en saa fri Udvikling som muligt indenfor den nuværende Folkekirke, saa længe vi have den, en rummelig og fordragelig Folkekirke med stadig større Frihed, og saa Præstefrihed, dogmatisk og liturgisk Frihed, for at Kirkens Medlemmer mere og mere kunne vænne sig til at leve i Frihed og frit vælge deres eget Standpunkt, frit slutte sig til en Menighed og frit slutte sig om den Præst, de ville slutte sig til. Netop for at forberede frikirkelige Tilstande er ogsaa denne Frihed, en af Hovedfrihederne, som Askovmændene krævede i 1881, nødvendig, og nødvendig snarest muligt, hvis vi ville skabe den kirkelige Bærekraft, som Kultusministeren endnu savner indenfor den nuværende Folkekirke.

Jeg gør opmærksom paa, at de 9 Medlemmer af det kirkelige Udvalg, som stemte imod en Kirkeforfatning, vare Repræsentanter for de mest udprægede kirkelige Retninger i vort Land, nemlig Grundtvigianerne og Indre Mission. Fra begge Sider mødtes man om at gaa imod en Kirkeforfatning. Fra den ene Side bekæmpede man Kirkeforfatningen, fordi man, naar man skulde have en Kirkeforfatning, vilde slaa fast, at det skulde være en rent kirkelig Institution, og det kunde ikke engang det kirkelige Udvalg gaa med til. Fra den anden Side gik man imod den, fordi man holdt paa, at det skulde være en rent borgerlig Institution. Som Repræsentanter for de mest udprægede kirkelige Retninger i det kirkelige Udvalg enedes om at gaa imod en Kirkeforfatning, saaledes tror jeg, at fra den ene Side ærlige Kristne, fra den anden Side retskafne Fri-tænkere, alle frisindede Mennesker, maa kunne enes om et Kirkeprogram, der med faa Ord lyder saaledes: Ikke Sammenblanding af Sogn og Menighed, men Adskillelse af Sogn og Menighed og alt, hvad deraf følger, ikke Udviskning, men Klarhed, ikke Skrømt, men Redelighed, ikke Skin — det Skin, som man altid og ikke mindst fra grundtvigsk Side har bekæmpet —, men Sandhed, Sandhed til begge Sider, baade til kristelig og til borgerlig-frisindet Side.

Trods de Fremskridt, jeg har fremhævet i det foreliggende Forslag, og som jeg ikke paa nogen Maade ønsker at lægge Skjul paa, tværtimod stærkt vil fremhæve, vilde jeg dog ønske, at hele det forelig-

gende Forslag blev omdannet til en Præstevalglov, og jeg maa forbeholde mig eventuelt at stille Forslag derom ved 2den Behandling, ligesom Socialdemokraterne gjorde i 1901—02 overfor det da foreliggende Forslag om Menighedsraad. Kultusministeren har stillet os en Præstevalglov i Udsigt sammen med en Præstelønningslov. Det er ogsaa det gamle Venstrekrav. Jeg erindrer om, at det forenede Venstres Bestyrelse allerede i Begyndelsen af 70'erne indbragte Forslag til en Præstevalglov. Senere var det C. Berg og hans Venner, derefter F. Bojsen og hans Venner, der tog Kravet op sidst, nemlig i 1893—94, indtil hele denne Sag standsede. Det, vi nu længes efter, er en Præstevalglov, en virkelig Præstevalglov, hvorved Præstevalget lægges i Sognemenighedens Haand. Ministeren har bedudet et Forslag derom, og for saa vidt er Afsnit IV i det foreliggende Lovforslag kun noget midlertidigt, kun et lille Stykke midlertidig Lov angaaende Præsteembeders Besættelse. Men vilde det ikke være godt for dette Ting og Rigsdagen, inden vi vedtage dette Lovforslag, at faa lidt nærmere at vide om Kultusministerens Hensigter, hans Tanker med Hensyn til en Præstevalglov? Jeg tror, det vil have nogen Betydning, for naar vi dog nu have faaet at vide, at vi skulle til en Præstevalglov, kan Behandlingen af Enkeltheder i dette lille midlertidige Stykke Præstevalglov paavirkes af, hvorledes den endelige Ordning skal være, og det vilde være overmaade heldigt, om vi i alt Fald i Udvalget kunde faa lidt nærmere Rede paa, hvorledes Kultusministerens Tanker ere i den Henseende.

Jeg kunde altsaa ønske hele det foreliggende Lovforslag omdannet til en Lov om Præstevalg. Saa skulde jeg i og for sig ikke have noget imod, at der dertil blev knyttet en Bestemmelse om Menighedsmøder. Jeg erkender, at der er en lille god Spire i det nuværende Lovforslags Fremdragen af Menighedsmøderne. Jeg vilde finde det ret naturligt, at disse Ting som Konfirmationen o. s. v. bleve overladte til et Menighedsmøde, og at der blev givet en lovforordnet Ret til, at et saadant kunde tage sig af dem. Og hvis man saa vil have Menighedsraad, kan man gøre det. Det staar jo enhver Menighed frit, idet der kan oprettes frivillige Menighedsraad hvor som helst. Vi behøve ikke at gøre det til en lovordnet Sag. Der er ganske vist Opgaver, som her henlægges til Menighedsraadene, og med Hensyn